

A szószedet jelentősége

Ön, mint megrendelő szeretné, ha az Ön által megrendelt fordítás végeredménye tökéletes lenne. Sok pénzt fizet az igénybe vett szolgáltatásért, jogosan várja el, hogy a fordításban a megfelelő kifejezések szerepeljenek. Hogy a „gazdasági” ne legyen „pénzügyi”, a „műszaki” ne legyen „technikai”.

Igen ám, de vannak a fentieknél kevésbé egyértelmű esetek. Olyanok, ahol maximum árnyalatnyi eltérések vannak a használt és a kívánt kifejezés között. Ilyenkor a reklamáció alapja meglehetősen szubjektív, jogossága megkérdőjelezhető. De sajnos Ön, mint megrendelő ettől függetlenül nem lesz maradéktalanul elégedett, hiszen nem azt kapja, amit elvárt volna. Ez senkinek nem jó érzés, se Önnek, se az ILS-nek, mint fordítóirodának.

Ezért érdemes egy kis többletmunkával elősegíteni, hogy a végeredmény mindenki meglegedésére szolgáljon. Ez hogyan történhet? **Sokféleképpen lehet elérni azt, hogy a megfelelő kifejezések szerepeljenek egy lefordított szövegben.** Megadhat például bevett kifejezés-párokat a forrás- és célnyelven. Ez a tulajdonképpeni szószedet. De hasznosítani tudunk a fordítás során akár tipikus szövegrészleteket tartalmazó dokumentumokat is, amik az adott fordításnál a fordító segítségére lehetnek. Ezek lehetnek például korábban lefordított anyagok, amik a forrás- és célnyelven egyaránt léteznek, vagy a honlapjuk oldalai, amin szintén szerepelhetnek olyan leírások, amelyek a cégünknel bevett kifejezéseket tartalmazzák. Ez azért is jó, mert a legtöbb cég honlapja legalább kétnyelvű.

Mit tud tenni ezzel irodánk és a fordító?

Először is az ILS feldolgozza a kapott anyagokat. **Egy speciálisan erre a célra kifejlesztett eszköz segítségével analizáljuk a szöveget és kiemeljük belőle azokat a kifejezéseket, amik a leggyakrabban fordulnak elő benne,** hiszen ezeket nagy valószínűséggel más szövegek is tartalmazzák, így a fordítás során is előfordulhatnak. Természetesen a kötőszavakat és egyéb érdeklődésre számot nem tartó kifejezéseket ki kell venni a listából, azok csak nehezítik az átláthatóságot, és nem könnyítik meg a fordítást magát. A lista elkészültével a célnyelvi változatban is megkeressük a kifejezések célnyelvi változatát.

Másik eshetőség, hogy a fordítás megkezdése előtt nem vesszük ki a kifejezéseket, hanem **a forrás- és célnyelvi dokumentumokat szinkronizáljuk, azaz a bennük található mondatokat összepárosítjuk.** Így nem szószedetet, hanem egy „mondat-szedetet”, azaz korpuszt készítünk. Korábban ez az eljárás nem hozott volna sok eredményt a hatékonyság terén. Manapság azonban a fordítástechnológia vívmányai lehetővé teszik, hogy ezeket a mondatpárokat a fordítástámogató programunk a fordítandó anyag átvizsgálása után az előfordulás függvényében felajánlja a fordító számára, mint részben vagy teljes egészében használható fordítási megoldást.

Bonyolultan hangzik?

Talán igen, de valójában nem az, hiszen a feladatot nagyrészt a háttérben végzi a szoftver, nem okoz várakozási időt és fejtörést sem. Használatának egyetlen előfeltétele a korábbi anyagok feldolgozása és a „memória” elkészítése (beszéljünk szó- vagy mondatpárokról).

Természetesen ahhoz, hogy ez az eljárás a kívánatos eredményt hozza, olyan alapanyagokra van szükség, amely olyan kifejezéseket vagy szövegrészeket tartalmaz, ami ténylegesen támpontként szolgál a fordító számára. Teszi mindezt úgy, hogy célnyelvi változatként az Ön elvárásainak megfelelő találatot eredményez. Tehát a kiindulási dokumentumoknak az Ön, fordítóval szembeni igényeit kell tükrözniük ahhoz, hogy megfelelő szöveget vagy korpusz alapjául szolgálhassanak. Utólagos ellenőrzésre csak a szöveget esetében van lehetőség, a mondatpárokat tartalmazó memória javítása emberi szem számára nagyon kusza, szemrongáló és hosszadalmas feladat lenne.

És mit kapunk cserébe a hosszabbra nyúló előkészítési munkánkért?

Először is azt, amit az elejétől fogva megcéloztunk: az Ön elégedettségét a korábbi anyagok felhasználásával készült fordítások minőségével.

Mik a mellékhatások?

A fordítás gyorsabban elkészül, hiszen a fordítónak a fordítandó anyag egy (változó nagyságú) részén nem kell törnie a fejét, azt (nagyjából) készen kapja a memóriából.

A fordítás konzisztens lesz, mert az egyszer már előfordult szövegrészeket a legközelebbi előfordulás alkalmával beazonosítja a program és annak fordítását felajánlja a fordító részére. A szakember pedig eldönti, hogy az adott helyen megfelelő-e a felajánlott fordítási forma.

A fordítás olcsóbb lesz, hiszen Önnek az ismétlődő részeket csak részben (ellenőrzési tarifával) kell kifizetnie. És a kitartó gyűjtögetés folyamatosan hozza gyümölcsseit: a memória növekedésével együtt nő az újabb fordításokban is a találatok száma.